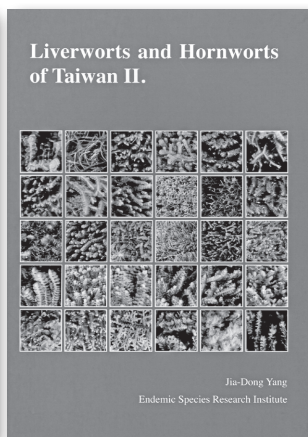
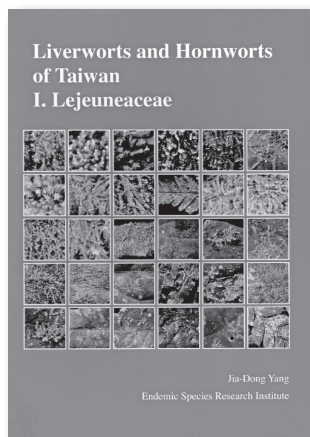

JIA-DONG YANG. 2009. **Liverworts and hornworts of Taiwan. I. Lejeuneaceae.** 62 str., 50 tablic z rycinami kreskowymi, 137 kolorowych fotografii. Miękka oprawa, format 26,5 × 19,3 cm. Endemic Species Research Institute, Nantou, Taiwan. Cena: 300 dolarów tajwańskich. ISBN 978-986-01-9373-2.

JIA-DONG YANG. 2011. **Liverworts and hornworts of Taiwan. II.** 50 str., 32 tablic z rycinami kreskowymi, 174 kolorowych fotografii. Miękka oprawa, format 26,5 × 19,3 cm. Endemic Species Research Institute, Nantou, Taiwan. Cena: 300 dolarów tajwańskich. ISBN 978-986-02-8418-8.

Tajwan jest dość dużą wyspą u wschodnich wybrzeży Chin, leżącą na przedłużeniu japońskiego archipelagu Wysp Riukiu i oddzielającą Morze Wschodniochińskie od Morza Południowochińskiego. Zajmuje ona obszar ponad 36 tys. km² (8 i pół razy mniejszy od Polski), zamieszkały przez około 23 miliony ludzi. Wyspa ta ma charakter górski i około 2/3 jej powierzchni zajmują wyżyny i góry, osiągające najwyższą kulminację 3950 m n.p.m. Położenie w strefie wilgotnego, monsunowego podzwrotnikowego klimatu oraz urozmaicona rzeźba terenu sprawiają,

że Tajwan posiada bogatą faunę i florę. Żyje tu 1257 gatunków kręgowców i motyli, z których 20% stanowią endemity oraz ponad 4000 gatunków roślin naczyniowych i paprotników, w tym 26% endemitów. Nic więc dziwnego, że ten bogaty świat zwierząt i roślin stanowi przedmiot specjalnej troski władz tego wyspiarskiego kraju, a wyrazem tego jest utworzenie w 1992 roku specjalnego instytutu do badań endemicznych gatunków – Taiwan Endemic Species Research Institute (TESRI) z siedzibą w Nantou. Było to do pewnego stopnia odpowiedzią na deklarację z Rio dotyczącą ochrony globalnej bioróżnorodności po Szczycie Ziemi w Rio de Janeiro w 1992 roku.

Flora mszaków Tajwanu należy do bardzo bogatych, a zarazem dobrze zbadanych. Na tym niewielkim obszarze stwierdzono ponad 870 gatunków mchów i prawie 500 wątrobowców i glików. Początkowo badania prowadzili tu Japończycy, władający Tajwanem do końca II wojny światowej, a po nich pałeczki w tej sztafecie przejęli rodzimi briologowie. W większości były one poświęcone mchom, podczas gdy tajwańskie wątrobowce i glikowiki są słabiej zbadane. W ramach rozpoczętego w 2004 roku przez TESRI projektu zainicjowane zostały intensywne prace nad tajwańską hepaticoflorą i ich efektem są omawiane tu dwa opracowania taksonomiczne.

Pierwsze z nich zawiera przegląd taksonów *Lejeuneaceae*, najbogatszej w gatunki i rodzaje rodziny wątrobowców, która na Tajwanie liczy 104 gatunki należące do 22 rodzajów. W drugiej zaś części zaprezentowane są taksony z 12 (na 42 znane z Tajwanu) rodzin wątrobowców, należące do 21 rodzajów i obejmujące w sumie 85 gatunków.

Dla wszystkich rodzin i rodzajów podane są w punktach cechy diagnostyczne, klucze do oznaczania wszystkich rodzajów i gatunków występujących na Tajwanie oraz opisy wybranych gatunków. Ogółem wszystkie opracowane tu rodziny liczą na Tajwanie 188 gatunków, z których 101 opatrzone opisami i zilustrowano dobrymi rycinami kreskowymi oraz kolorowymi fotografiami. Stanowi to zaledwie niecałe 40% wszystkich gatunków, 35% rodzajów i mniej niż 1/3 rodzin wątrobowców i glików. Miejmy nadzieję, że tak dobrze rozpoczęta seria będzie kontynuowana i w ten sposób opracowana zostanie cała hepaticoflora Tajwanu. – RYSZARD OCHYRA, ul. Fryderyka Zolla 39, 30-898 Kraków, Polska.